

«Що мають знати батьки про вади мовлення дітей дошкільного віку»

Важлива роль у формуванні особистості дитини, зокрема у розвитку її мовлення, належить сім'ї. Адже перші слова, перші речення дитина вимовляє в колі близьких людей - батька, матері, бабусі, дідуся. Якщо ми любимо свою дитину, бажаємо їй добра та світлої долі, невже байдуже поставимося до труднощів, які згодом спричиняють вади мовлення! Вчасне не виправлення мовленнєвих вад призводить до порушень і затримки загального розвитку дитини, спричиняє труднощі у сприйманні та аналізі як навчального матеріалу так і реальних подій. От чому логопед завжди попереджає батьків, намагаючись застерегти їх від легковажного ставлення до проблем мовлення їхньої дитини. Наше мовлення складається із звуків. Правильно вимовляти звуки рідної мови дитина має навчитися до школи. Важливим завданням мовленнєвого розвитку дітей є виховання звукової культури мовлення.

Поняття звукової культури мовлення досить складне і широке, воно містить цілий ряд важливих компонентів: чітку артикуляцію звуків рідної мови, фонетичну і орфоепічну правильність мовлення, правильне мовленнєве дихання, силу голосу, темп і тембр мовлення, інтонаційні засоби виразності (наголос, логічні паузи, ритм), фонематичний слух.

У дошкільному віці простежується неправильна вимова дитиною звуків. Це цілком закономірне явище. Але більшість дітей не може самостійно опанувати правильну звуковимову, отже, потребує допомоги дорослих. Не всі батьки приділяють цьому серйозну увагу. Деякі вважають, що настане час, і дитина сама навчиться говорити. Якщо ж малюк продовжує і за рік - два говорити з помилками, вони дивуються: «Чому ж ти досі не навчився говорити правильно?»

Допомогу дітям із серйозними вадами мовлення надають спеціалісти - вчителі-логопеди. Щоб своєчасно виправити звуковимову дітей, батьки мають знати ті вади, які найчастіше зустрічаються в дошкільному віці. Розрізняють такі види неправильної вимови: пропуск звуків, заміна звуків, спотворення звуків.

Чиста і правильна вимова залежить від багатьох чинників.

Значну роль відіграють індивідуальні особливості дитини, стан її психічного розвитку. Недоліки вимови звуків можуть бути зумовлені пошкодженням центрального або периферійного відділів мовленнєвого апарату внаслідок інфекційних хвороб або вроджених вад. У таких випадках потрібне втручання ще й спеціалістів-лікарів.

Ще в дошкільному віці батькам слід звернути увагу на вимову звуків у дітей. Діти зі звуковими вадами, коли усвідомлюють свій недолік, стають мовчазні, соромливі, нерішучі, а коли їх ще не розуміють, то вони дратівливі, замкнуті, невпевнені в своїх силах. Дуже важливо своєчасно виявити вади мовлення і звернутися за допомогою до логопеда. Правильна та своєчасна організація логопедичної роботи є запорукою усунення порушень мовлення, підвищення успішності дітей. Грубі дефекти мовлення виникають при порушенні розвитку плода в період з 4 тижнів до 4 місяців.

Фактори, що сприяють виникненню мовленнєвих порушень:

- Токсикоз при вагітності.
- Вірусні захворювання.
- Ендокринні захворювання.
- Травми, несумісність крові по резус-фактору.
- Родова травма, асфіксія.
- Захворювання в перші роки життя.
- Спадкоємні фактори.
- Неприятливі соціально-побутові умови.
- Травми черепа - де є струс мозку.

Причини чому діти погано говорять:

1. Батьки мало розмовляють з дітьми. (Розмовляти потрібно коли дитина знаходиться ще в утробі матері. Коли дитина народилась потрібно читати казки, вірші, чистомовки, скороговки, показувати малюнки.)
2. Порушення анатомічної будови артикуляційного апарату. (Анатомо-фізіологічні дефекти: неправильна форма щелепи, зубів, коротка під'язикова складка, язик не достатньо піднімається вгору і не вимовляє звук (Р), неправильний прикус.)
3. Зниження слуху. (Батькам необхідно оберігати слух дітей від сильних звукових впливів, голосно не включати телевізор, магнітофон.) Вчасно звертатись до сурдолога.
4. Наслідують батьків, які неправильно говорять. Мовлення батьків у розмові з дитиною повинно бути правильним, виразним, точним, не повторювати за дитиною спотворені звуки.
5. Дефектна мова оточуючих.
6. Двомовність у сім'ї.
7. Розлад нервової системи дитини (тривожність, замкнутість, невпевненість у власних силах, дратівливість, дитячі страхи.)
8. Психічні травми.

Послідовна і систематична робота з дитиною над формуванням звуковимови сприятиме своєчасному виправленню мовленнєвих вад, досягненню на кінець дошкільного віку чіткої вимови усіх звуків рідної мови.

Поради батькам:

- Не повторюйте за дитиною неправильної вимови звуків.
- Розмовляйте з дитиною, правильно вимовляючи слова.
- Своєчасно виправляйте неправильну звуковимову дитини.
- Якщо мовлення вашої дитини нечітке і незрозуміле для оточення, зверніться до учителя-логопеда.
- Вірші, чистомовки, скороговки стануть надійними помічниками у вихованні правильного і виразного мовлення вашої дитини.